

Školní vzdělávací program školní družiny
při Základní škole s pol. jaz. vyuč. a MŠ-Przedszkole
Milíkov

Grzegorz Suszka

ředitel školy

Úvod

Školní družina je zřizena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 o zájmovém vzdělávání.

ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování.

Činnosti probíhají formou pravidelných, průběžných a příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti.

Pravidelné činnosti jsou dány každodenním zaměstnáním oddělení dle týdenní skladby zaměstnání.

Průběžné činnosti jsou tvořeny spontánními aktivitami dětí – při činnostech odpočinkových, rekreačních a při pohybu venku nechat dětem prostor k individuálnímu výběru her.

Příležitostné činnosti jsou činnosti, překračující rámec jednoho oddělení (pracovní činnosti-dárky na školní akce-Den Matek, vánoční besídka, ...).

Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými pravidly pedagogiky volného času.

Provoz školní družiny je každý den od 12 hod. do 16.⁰⁰ hod.

Počet oddělení: 1

Počet vychovatelek: 1

Ředitel základní školy: Mgr. Grzegorz Suszka

Kontakty:

Telefon: 555 444 120

E-mail: pspmilikov@seznam.cz

www: www.pspmilikov.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2017

Charakteristika zařízení ŠD

ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času v době po vyučování, před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit.

Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.

Usilujeme o to, aby časové rozvržení a uspořádání činností podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte.

Vychovatelky působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům se snažíme přizpůsobit režim dne v družině.

Školní družinu navštěvují žáci 1. – 5. ročníku. Většina žáků je z Milíkova, ale některé děti dojíždějí z okolních vesnic.

Spolupráce s rodiči se stále rozvíjí. Rodiče mohou ŠD kdykoliv navštívit a osobně si s vychovatelkami vyřídit, co potřebují. V kontaktu s rodiči jsme v případě potřeby také telefonicky. Informace rodičům předáváme i prostřednictvím deníčků.

Naše ŠD se pravidelně účastní soutěží v rámci okrsku (recitační, výtvarné, pěvecké, sportovní). ŠD se také účastní akcí pořádaných školou – vánoční dílna, vyrábí dárky na různé akce jako Den matek, podílí se na výzdobě školy.

Popis materiálních a ekonomických podmínek

Žáci jsou do ŠD přijímáni na základě zápisního lístku. Do ŠD chodí žáci 1. – 5. ročníku. Školní družinu tvoří 1 oddělení.

1. oddělení ŠD tvoří samostatná místnost (učebna), která slouží jako herna, pracovna i odpočinkový koutek. Tato místnost je součástí školních prostor. V přední části ŠD jsou umístěny stolečky, u kterých si děti nejen hrají, ale také provádějí zájmové činnosti. Zadní část tvoří hrací (odpočinkový) koutek s kobercem a pohovkou.

1. oddělení ŠD je hezká, prosvětlená místnost, která je vyzdobena hlavně výtvarnými pracemi dětí.

Herna, ve které je umístěn koberec, slouží k odpočinku a hrám.

Pracovna je vybavena stoly a židličkami, které slouží k zájmovým činnostem.

Pro zájmové činnosti využíváme i prostory školy, např. tělocvičnu, počítačový koutek, školní knihovnu. K pohybu venku využíváme hřiště u školy.

Pro poslechové činnosti používáme magnetofony s CD přehrávači. Oddělení je vybaveno interaktivní tabulí a notebooky.

Při aktivitách venku využíváme míče, skákací gumy a pomůcky na tvořivé hry s pískem atd.

Obě oddělení jsou vybavena různými stolními hrami, hračkami, stavebnicemi, policemi s dětskými knihami a časopisy různého žánru.

Žáci mají k dispozici různý výtvarný materiál (náčrtníky, výkresy, barevné papíry, pastelky, fixy, voskovky, různé druhy barev) a pomůcky k zájmovým činnostem.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Žáky seznamujeme s možnými riziky pohybu i pohybu ve škole i mimo ni.

Seznamujeme je s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a různých předmětů.

Žáky poučujeme o zásadách správného chování nejen ve škole, ale také na veřejnosti a na komunikacích. Také jim připomínáme, jak se mají chovat v době prázdnin.

Žáky také seznamujeme s postupem při úrazu nebo v případě požáru.

Režim dne

Uspořádání režimu dne dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku dětí.

Umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace v družině. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený.

Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální nebo skupinové činnosti.

Maximálně využíváme pěkné počasí k pobytu venku. Organizujeme vycházky a hodně času trávíme na hřišti v blízkosti školy.

Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření.

Činnosti zaměřené na pohyb provádíme nejen venku, ale také v tělocvičně, kterou máme k dispozici téměř každý den.

Denní skladba zaměstnání

Odpočinkové činnosti – mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě.

Rekreační činnosti – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Zájmové činnosti – rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i koupenci možných pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.

Příprava na vyučování – zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není však legislativně stanovena jako povinná činnost ŠD.

Získávání dalších doplňujících poznatků - při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – převlékání, přechody, sebeobslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

Personální obsazení

Počet vychovatelek odpovídá počtu otevřených oddělení v daném školním roce.

V ŠD pracuje 1 vychovatelka, která má zkrácený pracovní úvazek. Vychovatelka splňuje požadavky na předepsanou odbornou způsobilost.

Vychovatelky mají zájem o svůj odborný růst, snaží se dále vzdělávat (odborná školení, DVPP, ...).

Vychovatelka se chová a jedná v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti v ŠD. Snaží se pružně a citlivě reagovat na okamžitou situaci.

Předává nové poznatky a snaží se vést žáky k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí.

Usiluje o to, aby výsledkem byla pohoda a prožitek žáků, jejich zaujetí pro činnost, radostné prožití pobytu v ŠD.

Přijímání žáků do ŠD

Žáky 1. tříd přihlašují do družiny rodiče už při zápisu do školy.

Pokračování docházky stvrzují rodiče písemně na konci stávajícího roku na rok následující.

Do ŠD mohou být žáci přihlášení během celého školního roku. Při nástupu do ŠD rodiče vyplní zápisní lístek, na který uvedou důležité informace o žákovi pro vychovatelku, rozsah docházky a způsob odchodu žáka domů z družiny.

Na písemnou žádost rodičů o vyřazení žáka může žák ukončit docházku během celého školního roku.

Konkrétní cíle vzdělávání ve školní družině

- rozvoj osobnosti dítěte
- získávání všeobecného vzdělávání nebo všeobecného a odborného vzdělání
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví
- usnadnění svým pojetím přechodu žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání
- respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka
- vedení žáků k všestranné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- vytvářet u žáků potřebu projevovali pozitivní city a chování, jednání a prožívání životních situací (rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě)
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- připravit žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, aby uplatňovali a naplňovali své povinnosti

Obsah vzdělávání ve školní družině

- navazuje na ŠVP prvního stupně ZŠ a školní družiny se týká bod **Člověk a jeho svět**

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

V této kapitole se budeme snažit u dětí

- **pěstovat pěkné mezilidské vztahy**
 - chování ke spolužákům i dospělým osobám
 - oslovování kamarádů i dospělých
 - úcta ke starším (pomoc, zdravení)

- vést s dětmi rozhovory na témata – vztahy v rodině, trávení volného času, pomoc starším osobám
- **vést děti k samostatnosti a správnému vystupování na veřejnosti**
- **umět zvládat základní sebeobslužné činnosti**
- **poznávat a chránit přírodu**
 - práce s atlasy (živočichové, rostliny, města a jejich znaky, země a vlajky)
 - práce s encyklopediemi
 - seznámení s chráněnými územími ČR, hrady a zámky
 - rozhovory s dětmi o bohatství lesa, polí, luk
 - připomínání lidových přísloví a pranostik, lidových tradic
 - vycházky – orientace v místě bydliště a okolí

1. Místo, kde žijeme

Tento tématický okruh zahrnuje:

- poznávání nejbližšího okolí
- organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci
- poznávání okolí školy, cestu do školy a ze školy
- poznávání různých služeb a důležitých budov v obci (knihovna, obecní úřad, pošta, hasičská zbrojnice obchod, ...)
- využívání tématických vycházek

2. Lidé kolem nás

Tento tématický okruh žákům ukazuje:

- osvojování zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance a vzájemné úcty
- pomáhání lidem k seznámení se se základními právy a povinnostmi
- osvojování a dodržování základů společenského chování, umění sdělit poznatek, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování, ...
- vytváření kladných vztahů ke spolužákům

3. Lidé a čas

Základem naplňování tohoto okruhu bude ve školní družině především sestavování správného režimu dne a jeho dodržování.

- učit děti, jak mají využívat svůj čas, vytvářet návyky na pravidelnou přípravu na vyučování a především na vyplňování volného času
- vytvářet základy pro využívání smysluplné volnočasové aktivity

4. Rozmanitost přírody

Do tohoto tématického okruhu budou zahrnuty pestré aktivity:

- seznámit žáky s rozmanitostí a proměnlivostí přírody živé a neživé
- tématické vycházky a pobyty v přírodě
- pozorovat změny v přírodě a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků
- pečovat o pokojové rostliny
- zařazovat jednoduché pokusy
- ekologie

5. Člověk a jeho zdraví

Aktivity, související s tímto tématickým okruhem, budou směřovat k průběžné péči o osobní hygienu, předcházení úrazů, dbaní na bezpečnost při činnostech. Mimo průběžné a každodenní činnosti můžeme zahrnout i akce pořádané aktivisty Červeného kříže (besedy, nácvik jednoduchého ošetření).

Do této části můžeme zařadit pohybové a tělovýchovné aktivity – obsah pravidelného pobytu venku či v tělocvičně.

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání

- orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času, vybrat si zájmové činnosti dle svých možností, rozvoj zájmů, odmítnout nevhodné nabídky na využití volného času
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby
- rozvíjení postřehu pomocí her

Sebepoznání a sebepojetí

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty
- všimnout si dění i problémů a situací, nevyhýbat se řešení problémů
- rozlišit správná a chybná řešení
- dokončovat započatou práci

Seberegulace a sebeorganizace

Odpovědnost za své chování

- dodržovat zásady bezpečného chování, neohrožovat své zdraví ani zdraví ostatních
- poznávat bezpečná místa pro hry
- rozhodovat samostatně o svých činnostech, uvědomovat si odpovědnost za své chování
- projevovat citlivost a ohleduplnost
- rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- vnímat nespravedlivost, agresivitu, šikanu, dokázat se bránit
- dokázat se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- respektovat jiné
- tolerantnost k odlišnostem mezi lidmi

Psychohygiena

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu, posilování tělesné zdatnosti
- výchova k odpovědnosti za své zdraví, vhodné chování, rozpoznat nebezpečí
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim, svačina – prostředí a úklid po sobě
- dodržování osobní hygieny, základní hygienické návyky, mytí rukou, používání kapesníků, ubrousků, používání WC
- odpovědnost za úklid svých věcí v šatně, za pořádek a správné uložení věcí

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se stresem, formulovat těžkosti a společně hledat řešení
- řešení životních situací (nemám kamarády, nemám si s kým hrát, do družstva mě nechtějí)
- vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy, hledat způsob nápravy

Kreativita

- zařazování do činnosti kreativní hry
- vytváření dílčích podmínek, pomůcek, příležitostí pro tvořivost při hraní
- podněcování zájmu a využívání tvořivosti dětí při výzdobě a činnosti ŠD
- nechat děti organizovat různé činnosti, vytvářet podmínky pro realizaci

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

- prevence sociálně patologických jevů
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání
- naučit se zachovat klid a rozvahu, nezmatkovat

Mezilidské vztahy

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí (úcta, porozumění, tolerance)
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů – drogy, alkohol, kouření, delikvence, virtuální drogy, šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus
- podobnost a odlišnost lidí

Komunikace

- posilování komunikačních dovedností
- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se, požádat o pomoc, o radu
- schopnost formulovat myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikovat bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- schopnost vyjadřovat své pocity řečí, gesty, komunikovat kultivovaně
- schopnost naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- kulturní život

Kooperace a kompetice – akce školní družiny

- soužití dětí různorodých kolektivů
- hraní her ve skupinkách, v týmech

- umět a chtít se podřídit i prosadit při skupinové činnosti
- naučit se říct ne

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

Místo, kde žijeme – vztah ke své škole, městu, státu (vycházky, výlety, poznatky z cest)

- Lidé kolem nás - příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi dětmi ve škole
- pravidla soužití
 - chování lidí – pravidla slušného chování, zdravení
 - školní tucet zásad pro dobré občanské soužití
 - principy demokracie

Občan, občanská společnost a stát

- základní lidská práva a práva dítěte
- oslovování křestním jménem mezi spolužáky
- práva a povinnosti

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhadovat rizika svých nápadů, odpovědnost
- uvědomovat si svá práva a práva druhých

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

- regionální pověsti a báje
- poznávání života dětí v jiných zemích pomocí časopisů, vyprávění, četby
- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života

- návštěva kulturních institucí – muzeum, hvězdárna, knihovna, galerie

- orientace v čase

Objevujeme Evropu a svět

- zážitky z cest do zahraničí, vyprávění z dovolené

- seznamovat se s životem a zajímavostmi v jiných zemích

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní tradice

Lidské vztahy

Etnický původ

Multikulturita

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Využívání prostředí v okolí školy k relaxaci, ke sportování, k hrám

Poznávání přírody a ochrana

Základní podmínky života

Voda, vzduch – ochrana a co můžeme udělat my

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)

Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Likvidace odpadů – třídění odpadů

Den Země – úklid družinového hřiště

Vztah člověka k prostředí

Rozmanitost živé a neživé přírody

Ochrana přírody – praktické poznávání přírody

Proměny přírody, roční období, vycházky do okolí školy, vycházky a pozorování změn na školním pozemku, vyprávění o práci na zahrádkách apod.

Tradiční i netradiční materiály – práce a vyrábění v družince

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností:

kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Pěstování kritického přístupu k reklamě, nepodléhat, nevynucovat si výrobky známé z televizních reklam

interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

stavba mediálních sdělení

vnímání autora mediálních sdělení

fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

tvorba mediálního sdělení

práce v realizačním týmu

Hodnocení

Hodnocení většího či menšího tématického celku provádíme po skončení nebo i v průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány.

Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tématické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme.

Z pohledu celého oddělení hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty a plnění pedagogického záměru.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.

Závěr

Společně s žáky se snažíme vytvářet hranice správného chování. Snažíme se žáky oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají.

Dáváme jim možnost si vybrat a nehodnotíme osobnost žáka, ale jeho výkon.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte.

Přejeme si, aby z dětí vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu, zájmů, ...

Ideálním prostředím, kde se to děti mohou učit, je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.

.....
Grzegorz Suszka-ředitel